

at det vilde stemme overeens med de nuværende Forhold, at de Indskrænkninger, der hidtil have bestaaet for Mosaiters Afgang til Riget, ogsaa ophævedes. Det er det, som er skeet ved dette Lovudkast. Den eneste Betænkelse, som har reist sig derimod, var med Hensyn til den tidligere berorte Bestemmelse om Mosaiternes særlige Fattigforsørgelse her i Kjøbenhavn; men foruden at det ikke syntes, at Fattigforsørgelsen burde inddrages derunder, eftersom det fandtes, at dette Forhold, dersom der maatte vise sig Ulemper forbundne med at opretholde de hidtil bestaaende Bestemmelser, maatte underkastes en Forandring efter særegne Love, saa fandtes det ogsaa fremdeles, at man ikke burde opholde en saadan Erkjendelse, om jeg saa maa kalde det, af Mosaiternes Ret, ligesaavel som af alle andre Religionsfamfunds Ret, til at opholde sig her i Riget. Som en Følge heraf er der, som sagt, blevet forelagt et Lovudkast i denne Retning.

Voisen: Naar jeg maa billige det nærværende Lovudkast hvad dets Indhold angaaer, da er det ikke fra den Side betragtet, at det synes at aabne en endnu videre Afgang for Fremmede til at drage ind i vort Fædreland; men det er paa Grund af, at dette Lovudkast ophæver den ubillige Forfæjel, som man hidtil har gjort mellem de Fremmede indbyrdes paa Grund af den Tro, som disse vedkjende sig. Det maa vist ganske indrømmes, hvad det mosaiske Repræsentantskab har erklæret, at det har været en odløs Inquisition, man har anstillet med Hensyn til den Fremmedes Tro, hvis Udfald blev, at, hvis den Fremmede befandtes at være en Jøde, lagde man ham Hindringer i Veien for at tage Ophold her i Riget, om man end ellers slet ikke kunde have Noget at udsætte paa ham, en Fremgangsmaade, som jeg maa ansee saameget mere ubillig, som jeg troer, at af alle Fremmede neppe Noget have været Landet til større Gavn og til mindre Skade end netop Jøderne. De have været til Gavn paa Grund af den Mandshygtighed, hvormed de i Almindelighed ere begavede, og paa Grund af den Virksomhed, de have lagt for Dagen, og ikke til Skade, fordi det er mindst af alle Fremmede faldet dem ind at ville paa-

node eller paaliste Landets Indbyggere deres Eiendommeligbed. Jeg kan ved denne Leilighed ikke undlade at gjøre opmærksom paa, hvorledes det mosaiske Repræsentantskab ved sin Erklæring i denne Sag er kommet til at staae i en hæderlig Modsatning, ikke blot til Kjøbenhavns Magistrat, men ogsaa til mangfoldige Sogneforstanderskaber her i Landet. Magistraten har nemlig, af Frygt for at Fattigvæsenet muligt kunde blive bebyrdet med fattige fremmede Jøder, og, som det synes, af Ridskærhed for at det mosaiske Troessamfund ikke skulde blive altfor bebyrdet, ikke villet, at dette Lovudkast skulde træde i Kraft. Som bekendt er det ikke ualmindeligt, at Sogneforstanderskaberne omkring i Landet ikke blot søge at forhindre Fattigfolk fra at kunne tage Ophold i det Sogn, hvori de muligt kunne finde deres Underhold, men endogsaa søge at drive saadanne Fattigfolk ud af Sognet, som ved et længere Ophold muligt kunde blive forsørgelsesberettigede, og bidrage saaledes til, at saadanne Fattigfolk blive Fattiglemmer, som er en lidet misundelsesværdig Lod. Det mosaiske Troessamfund har derimod, skjøndt det vedkjender at skulle forsørge de fremmede Jøder, som kunne komme herind, trostigt aabnet Afgang for alle disse til at komme i deres Midte, og, naar vi skulle spørge om Marsagen til en saadan Udelmodighed, saa, da denne Grund umuligt kan søges deri, at Jøddommen skulde være gunstigere imod Fattigfolk end Christendommen, maa den vistnok søges deri, at det mosaiske Fattigvæsen kan betragtes som et frit, forsaavidt det ikke er en af Staten paalagt og hævdet Evangsanstalt. Naar jeg nu altsaa maa billige Indholdet af nærværende Lovudkast, saa kan jeg alligevel ikke tilraade, at dette Lovudkast skal udgaae som en Lov. Vi have nemlig en Bestemmelse i vor Grundlov, som siger, at Ingen paa Grund af sin Troesbekjendelse kan berøves Afgang til den fulde Nydelse af politiske og borgerlige Rettigheder, og det er en Bestemmelse, som blandt alle Bestemmelser i Grundloven er mig den dyrebareste, fordi denne Bestemmelse tilsikrer os den aandelige Frihed. Men netop jo dyrebareere denne Bestemmelse er os, desto mere skal den haandhæves som en Bestemmelse, der ikke blot staaer paa Papiret, og kun ved